

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразі
Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан соціологічного факультету

Олена МУРАДЯН

“ 31 ” серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Комунікативні стратегії в цифрову епоху
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) рівень
галузь знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)
спеціальність _____ 054 Соціологія.....
(шифр і назва)
освітня програма _____ Цифровий соціум
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ за вибором
(обов'язкова / за вибором)
факультет _____ соціологічний

2023/ 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою соціологічного факультету

“28” червня 2023 року, протокол № 6.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Лариса ХИЖНЯК, доктор соціологічних наук, професор, професорка закладу вищої освіти кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій (заочне відділення)

Програму схвалено на засіданні кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій

Протокол від “05” червня 2023 року № 14.

В.о. завідувачки кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій

Ірина СОЛДАТЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної) програми (керівником проектної групи) Цифровий соціум

Гарант освітньої програми Цифровий соціум

Лариса ХИЖНЯК

Програму погоджено науково-методичною комісією

соціологічного факультету
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “26” червня 2023 року № 9.

Голова науково-методичної комісії соціологічного факультету

Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії в цифрову епоху» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Цифровий соціум» підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти спеціальності 054 Соціологія.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – сформувати у здобувачів вищої освіти уявлення про сутність, особливості, тренди розвитку комунікативних стратегій у системі соціальних комунікацій цифрового суспільства, а також здатність використовувати і самостійно розробляти комунікативні стратегії в різних сферах і соціальних практиках цифрового суспільства, спираючись на теоретико-прикладну концепцію формування і реалізації комунікаційних стратегій.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни. Здобувачі вищої освіти повинні набути такі компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 7. Здатність до пошуково-дослідної роботи в межах реалізації соціальних проєктів на різних рівнях з використанням методології дослідження сучасних комунікативних просторів.

ЗК 8. Здатність застосовувати принципи комунікації на різних рівнях і в різних формах з урахуванням вихідних умов та особливостей цифрового середовища спілкування.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 6. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями.

ФК 7. Здатність розробляти та оцінювати соціальні проєкти і програми.

ФК 10. Здатність підвищувати та реалізовувати цифрову грамотність, ефективно використовувати комплекс базових інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності при організації індивідуальної та командної роботи, а також при прийнятті управлінських рішень.

1.3. Кількість кредитів: 6.

1.4. Загальна кількість годин: 180.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
14 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
28 год.	6 год.
Самостійна робота	
138 год.	168 год.

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі результати навчання:

Програмні результати навчання

- ПР01. Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.
- ПР02. Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.
- ПР03. Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя.
- ПР05. Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах.
- ПР06. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.
- ПР08. Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Комунікативні стратегії в теоретичному вимірі

Тема 1. Теоретичні основи дослідження комунікативних стратегій

Фактори актуалізації стратегічних комунікацій у сучасному світі. Умови, за яких комунікації стають стратегічними. Еволюція підходів до визначення сутності поняття комунікаційної стратегії та її основних форм. Принципи стратегічних комунікацій. Співвідношення понять «стратегічні комунікації» та «пропаганда».

Відмінності стратегічного й оперативного рівня інформування. Співвідношення стратегій і тактик комунікантів у цифровому суспільстві. Комунікативні стратегії і тактики поведінки індивіда в конфліктних ситуаціях. Комунікативні стратегії і комунікативна політика.

Видове розмаїття комунікативних стратегій і тактик у теорії і практиці. Класифікації комунікативних стратегій у діалогічному дискурсі: залежно від урахування мовних ресурсів комунікативні стратегії (власне комунікативні та змістові), залежно від мети спілкування (кооперативні, конфліктогенні та маніпулятивні).

Особливості стратегічних і тактичних комунікацій. Комунікативні стратегії і тактики в конфліктних ситуаціях. Тактики комунікативної стратегії маніпулювання – інформативна, нагадувальна, переконувальна, дослідницька, управлінська, іміджева, партнерська, патріотична, прийоми сугестивної комунікації. Порівняльна характеристика електронного та вербального/друкованого видів комунікування. Традиційні та інноваційні інструменти у комунікативній стратегії.

Структура комунікативної стратегії: стратегічні та оперативні цілі та завдання; елементи системи комунікації: цілі, досягнення яких визначає успішність стратегії; ключові повідомлення; цільові аудиторії; канали та інструменти комунікації; показники ефективності (кількість заходів та кількість учасників, які взяли у них участь).

Тема 2. Видове розмаїття комунікативних стратегій і тактик у теорії і практиці

Співвідношення стратегій і тактики в соціальних комунікаціях. Види комунікативних стратегій і тактик. Класифікації комунікативних стратегій у діалогічному дискурсі: залежно від урахування мовних ресурсів комунікативні стратегії (власне комунікативні та змістові), залежно від мети спілкування (кооперативні, конфліктогенні та маніпулятивні).

Особливості стратегічних і тактичних комунікацій у різних соціальних ситуаціях. Комунікативні стратегії і тактики в конфліктних ситуаціях. Тактики комунікативної стратегії маніпулювання – інформативна, нагадувальна, переконувальна, дослідницька, управлінська, іміджева, партнерська, патріотична, прийоми сугестивної комунікації. Порівняльна характеристика електронного та вербального/друкованого видів комунікування. Традиційні та інноваційні інструменти у комунікативній стратегії.

Структура комунікативної стратегії: стратегічні та оперативні цілі та завдання; елементи системи комунікацій: цілі, досягнення яких визначає успішність стратегії; ключові повідомлення; цільові аудиторії; канали та інструменти комунікації; показники ефективності (кількість заходів та кількість учасників, які взяли у них участь).

Тема 3. Розробка комунікативної стратегії: етапи, соціологічний супровід

Призначення комунікативної стратегії. Комунікаційна стратегія і комунікаційні плани в цифровому суспільстві. Комунікаційний план як інструмент реалізації комунікативної стратегії.

Параметри комунікаційної матриці (за результатами розробки комунікаційної стратегії): цільова аудиторія; стратегічне завдання та очікувана зміна поведінки; ключові повідомлення (меседжі); інформаційний продукт / матеріали для обґрунтування; інформаційні приводи; канали комунікації; оцінка / зворотний зв'язок.

Етапи розробки і реалізації комунікаційної стратегії (запропоновано ЮНІСЕФ у «Положенні написання комунікаційної стратегії програм розвитку»): 1) аналіз (ситуації, аудиторії та комунікації, поведінкових характеристик учасників та каналів зв'язку для комунікування); 2) стратегічний дизайн (комунікаційні цілі, вибір каналу, плану реалізації та плану моніторингу й оцінки); 3) розробка повідомлень та тестування; 4) впровадження та моніторинг; 5) оцінка та планування.

Соціологічний консалтинг розробки та реалізації комунікативної стратегії організацій цифрового суспільства: сутність, типи завдань, етапи, методи.

Розділ 2. Практичні аспекти розробки та реалізації комунікативних стратегій

Тема 4. Комунікативний стратегічний супровід сфери політики

Комунікативні тактики та стратегії в політичному дискурсі. Критерії типологізації комунікативних стратегій у сфері політики.

Комунікативні прийоми професійного політичного маніпулювання: тактика «ефекту передумання» (праймінг-ефект); тактика творення дієвих слоганів; тактика розширення позитивного образу (для формування позитивної суспільної думки); інформативна, нагадувальна, переконувальні тактики за допомогою використання найзвабливіших слів/фраз; тактика ідеології об'єктивності (проявляється у часто вживаних метафорах, які політики використовують для окреслення виправдання своєї діяльності); тактика політичного впливу.

Комунікативні стратегії в політиці «гра на підвищення» і стратегія театральності: сутність та умови застосування політиками.

Тема 5. Комунікативні стратегії і тактики в установах освіти і культури

Сутність та основні складові комунікаційного процесу закладу освіти. Стратегія розвитку сучасного університету. Основні джерела інформації для оцінювання діяльності університету. Роль соціологічних досліджень у стратегічному плануванні розвитку університету. Методи аналізу даних в процесі стратегічного планування розвитку університету, їх характеристика, переваги та обмеження. SWOT-аналіз в системі оцінювання діяльності сучасного університету. Рейтинги в системі оцінювання діяльності сучасного університету. Стратегічний план розвитку університету: сутність, зміст, ресурси, етапи розробки. Демократизація управління університетом і студентське самоврядування.

Культурний комунікативний простір індустріального і цифрового суспільства.

Соціокультурна організація: сутність та особливості зовнішніх і внутрішніх комунікацій. Технології комунікації для реалізації соціокультурних ініціатив. Комунікативні стратегії збереження культурної спадщини.

Тема 6. Комунікативні стратегії і тактики в територіальних громадах

Рівні комунікації з громадськістю в територіальній громаді: інформування; консультації; діалог; партнерство. Основні параметри інформування зацікавлених сторін з питань діяльності та стратегії розвитку громади: наявність сайту громади (сайт має бути активним, із розміщенням актуальної інформації), сторінки в соціальних мережах, електронної пошти та телефонних ліній. Варіанти комунікування в соціальних мережах щодо проблем розвитку територіальної громади: власні повідомлення громади, репости офіційної інформації із різних офіційних джерел; наявність коментарів дописувачів до сторінок, які лише транслюють інформацію із інших сторінок органів державної влади.

Громадські слухання як інститут деліберативної демократії та форма участі громадськості в управлінні розвитком територіальної громади: сутність, функції, принципи, організаційне та інформаційне забезпечення. Чинники і проблеми успішного комунікування в територіальній громаді і територіальної громади із зовнішнім світом.

Тема 7. Комунікативні стратегії державної влади у системі соціальних комунікацій

Державні інституції і складові стратегічних комунікацій. Стратегії комунікативної діяльності органів публічної влади у цифровому суспільстві. Комунікативна політика і комунікативна стратегія держави. Напрямки комунікативного супроводу публічної політики: 1) інформування (висвітлення)/доступ до інформації про поточну урядову діяльність; 2) комунікація на підсилення інструментів публічної політики; 3) налагодження комунікативного зв'язку на всіх етапах процесу вироблення та реалізації публічної політики.

Соціальні мережі як інструмент комунікацій влади і громадськості. Комунікації між органами місцевого самоврядування та громадськістю як складова частина демократичного розвитку держави, становлення й розвитку громадянського суспільства та соціально й політично активного громадянина.

Принципи комунікативної діяльності в публічному управлінні. Основи публічних комунікацій влади і суспільства в умовах діджиталізації. Управлінська сутність стратегічного комунікування в державному управлінні. Форми, методи, моделі, технології стратегічних комунікацій органів публічного управління. Громадськість у системі публічних комунікацій. Особливості комунікацій влади та громадськості в цифровому суспільстві. Можливості цифрового уряду та особливості комунікації в цифровому суспільстві. Комунікативні стратегії формування довіри громадськості до органів державної влади у цифровому суспільстві.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Розділ 1. Комунікативні стратегії в теоретичному вимірі</i>								
Тема 1. Комунікативні стратегії в теоретичному вимірі	26	2	4	20	50	1	1	24
Тема 2. Видове розмаїття комунікативних стратегій і тактик у теорії і практиці	26	2	4	20				24
Тема 3. Розробка комунікативної стратегії: етапи, соціологічний супровід	26	2	4	20	26	1	1	24
Разом за розділом 1	78	6	12	60	76	2	2	72

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розділ 2. Практичні аспекти розробки та реалізації комунікативних стратегій								
Тема 4. Комунікативний стратегічний супровід сфери політики	26	2	4	20	26	1	1	24
Тема 5. Комунікативні стратегії і тактики в установах освіти і культури	26	2	4	20	26	1	1	24
Тема 6. Комунікативні стратегії і тактики в територіальних громадах	25	2	4	19	26	1	1	24
Тема 7. Комунікативні стратегії державної влади у системі соціальних комунікацій	25	2	4	19	26	1	1	24
Разом за розділом 2	102	8	16	78	104	4	4	96
Усього годин	180	14	28	138	180	6	6	168

4. Теми семінарських (практичних) занять

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Комунікативні стратегії в теоретичному вимірі	4	1
Тема 2. Видове розмаїття комунікативних стратегій і тактик у теорії і практиці	4	
Тема 3. Розробка комунікативної стратегії: етапи, соціологічний супровід	4	1
Тема 4. Комунікативний стратегічний супровід сфери політики	4	1
Тема 5. Комунікативні стратегії і тактики в установах освіти і культури	4	1
Тема 6. Комунікативні стратегії і тактики в територіальних громадах	4	1
Тема 7. Комунікативні стратегії державної влади у системі соціальних комунікацій	4	1
Разом	28	6

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Робота з рекомендованою основною й допоміжною літературою до тем навчальної дисципліни	12	24
2	Виконання завдань до тем навчальної дисципліни	12	24
3	Підготовка до семінарських занять	30	18
4	Підготовка тексту і презентації контрольної роботи	14	20
5	Підготовка до поточного контролю знань	10	12
6	Підготовка до залікової роботи	10	10
	Разом	138	168

6. Індивідуальні завдання. Не передбачено навчальним планом

Контрольна робота

Тема контрольної роботи

«Соціологічна експертиза стратегії розвитку (комунікативної стратегії) одного з організаційних утворень»

Завдання. Проведіть соціологічну експертизу стратегії розвитку (комунікативної стратегії) одного з організаційних утворень (здобувач самостійно обирає організацію із рекомендованого переліку у Списку рекомендованої літератури або знаходить і пропонує свій варіант) за такими показниками:

- 1) обґрунтування комунікаційної стратегії з урахуванням аналізу ситуації, візії, місії та цінностей у організації;
- 2) визначення ключових аудиторій та каналів комунікування з ними;
- 3) обґрунтування стратегічних цілей, інструментів їх досягнення та очікуваних результатів;
- 4) наявність та обґрунтованість проєктів з реалізації стратегічного бачення розвитку організації;
- 5) наявність та обґрунтованість критеріїв (показників) оцінювання реалізації стратегічного бачення розвитку організації.

7. Методи навчання

Лекційні заняття. Методи: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький; наочні методи - ілюстрація, демонстрація (презентація лекцій).

Семінарські заняття: есе, аналітичні завдання, групові проєкти та презентація їх результатів, колективне обговорення дискусійних питань; доповіді (реферати), тестові завдання.

8. Методи контролю

Здобувачі одержують бали за роботу на кожному семінарському занятті (завдання, довідки та презентація їх результатів в групі, колективне обговорення; поточний контроль знань у вигляді тестів та рішення задач).

Обов'язковим є виконання контрольної роботи і завдань, що виносяться на семінарські заняття. Це дає допуск до екзамену (до 30 балів, обов'язкова підготовка тексту контрольної роботи). Підсумковий контроль навчальних досягнень відбувається на екзамені у комбінованій формі: тести доповнюються завданнями. За підсумками залікової роботи виставляється підсумкова семестрова оцінка у відповідності до схеми нарахування балів.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, контрольна робота							Контрольна робота	Разом	Екзаменаційна робота	Сума
Теми										
Розділ 1			Розділ 2				25	60	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7				
5	5	5	5	5	5	5				

Загальна оцінка навчальної діяльності здобувача складається з компонентів:

№	Вид роботи	Кількість балів	Кількість тем із завданнями	Сума балів
1	Практичні завдання до тем семінарів, поточний контроль знань	5	7	35
2	Завдання до контрольної роботи	5	5	25

3	Екзаменаційна робота			40
				Разом: 100

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання поточного контролю знань та одного завдання до контрольної і завдання екзаменаційної роботи (за 5-ти бальною шкалою)

Дуже високий рівень 5 балів	Відповідь повна, глибока, змістовна, вільне володінням термінами та поняттями дисципліни, відповіді креативні та самостійні.
Високий рівень 4 бали	Відповідь повна, глибока та змістовна; вільне володіння термінами та поняттями дисципліни, однак відсутні приклади.
Середній рівень 3 бали	Відповідь недостатньо повна; посереднє володіння термінами та поняттями; є неточності, помилки у відповіді.
Низький рівень 2 бали	Відповідь слабка, невпевнене знання матеріалу; багато змістовних помилок, відсутня аргументація і приклади.
Дуже низький рівень 1 бал	Дуже слабкий рівень знань; відсутні навички аналізу проблем лідерства та партнерства в цифровому соціумі; змістовні помилки.
Незадовільний рівень 0 балів	Завдання не виконано або відповідь не стосується теми.

За виконання контрольної роботи здобувачі можуть отримати до 25 балів, виконавши 5 завдань (5 завдань x 5 балів = 25 балів).

Критерії оцінювання контрольної роботи

№ з/п	Критерії оцінювання	Кількість балів
1	оцінювання обґрунтованості комунікаційної стратегії з урахуванням аналізу ситуації, візії, місії та цінностей у організації;	5
2	визначення ключових аудиторій та каналів комунікування з ними;	5
3	оцінювання обґрунтованості стратегічних цілей, інструментів їх досягнення та очікуваних результатів;	5
4	оцінювання наявності та обґрунтованості проєктів з реалізації стратегічного бачення розвитку організації;	5
5	наявність та обґрунтованість критеріїв (показників) оцінювання реалізації стратегічного бачення розвитку організації	5
Разом		25

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70 – 89	добре
50 – 69	задовільно
1– 49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна

Башук А. І. Комунікаційні стратегії державної влади в умовах інформаційного суспільства : монографія / Алла Іванівна Башук. Кам'янецьПодільський : ТОВ «Друкарня "Рута"», 2019. 584 с.

Боцюрків М. Комунікація органів місцевого самоврядування : практичний довідник для посадових осіб / Майкл Боцюрків, Дмитро Коник, Роман Головенко ; [Федерація канадських

муниципалітетів]. Київ : [б. в.], 2019. 38 с.

Драгомирецька Н. М. Комунікативна діяльність в державному управлінні : навч. пос. / Н. М. Драгомирецька, К. С. Кандагура, А. В. Букач. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. 180 с.

Коулман Аманда. Стратегії кризових комунікацій. Видавництво Фабула, 2023. 200 с.

Кузьмін О.Є., Малиновська Ю. Б., Петришин Н. Я., Малиновський Ю.В. Комунікаційні системи підприємств: оцінювання, активізування та ефективність: монографія. Львів: Растр-7, 2019. 184 с.

Сальнікова О. Ф., Іжутова І. В., Кушнір В. О. та ін. Основи стратегічних комунікацій у сфері забезпечення національної безпеки та оборони : навч. посіб. Київ, 2020.

Стратегічні комунікації: словник / Т. В. Попова, В. А. Ліпкан ; Глобал. орг. союзниц. лідерства. Київ : О. С. Ліпкан, 2016. 415 с.

Стратегічні комунікації [Текст] : підруч. для студентів закл. вищ. освіти, які навч. за спец. "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" / [В. М. Бебик та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : ВАДЕКС, 2019. 445 с.

Журнали

Стратегічна панорама. – <https://niss.gov.ua/publikatsiyi/zhurnal-stratehichna-panorama/ctratehichna-panorama>

Стратегічні пріоритети. – <https://niss.gov.ua/publikacii/zhurnal-strategichni-prioriteti/strategichni-prioriteti>

Аналітичні доповіді

Гуманітарна політика в Україні: виклики та перспективи (Біла книга) : аналіт. доп. / [Сінайко О. О.(кер. авт. кол.), Тищенко Ю. А., Каплан Ю. Б., Михайлова О. Ю., Валевський О. Л. та ін.] ; за заг. ред. Ю. Б. Каплан, Ю.А. Тищенко. Київ : НІСД, 2020. 136 с.

Місцеве самоврядування як чинник стійкості тилу : аналіт. доп. / [В. Г. Потапенко, В. О. Баранник, Н. В. Бахур та ін.] ; за ред. В. Г. Потапенка. Київ : НІСД, 2023. 54 с. <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2023.02>

Про стан розвитку громадянського суспільства України в 2021 році та його зміни на початку 2022 року : матер. щоріч. доп. / [В. Потапенко, Ю. Тищенко, Ю. Каплан та ін.] ; заг. ред. Ю. Каплан. Київ: НІСД, 2022. 56 с. (Серія «Гуманітарний розвиток»). <https://doi.org/10.53679/NISSanalytrep.2022.15>

Тридцять років Незалежності України: соціально-економічні підсумки та стратегічні візії майбутнього : аналіт. доп. / [Я. А. Жаліло, Я. Б. Базилюк, О. О. Коломієць та ін.] ; (за наук. ред. Я. А. Жаліла). Київ : НІСД, 2021. 324 с.

Щодо концептуальних підходів до стратегії розвитку села: аналіт. доп. / Національний інститут стратегічних досліджень. 2021. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-09/analytrep_18_2021.pdf

Допоміжна

Базарова І. В. Комунікативні стратегії і тактики учасників світського спілкування. *Записки з романо-германської філології*. 2020. Випуск 1 (44). С. 4-13.

Бойко Г. В., Кулик М. А. Залучення мешканців до участі й налагодження комунікації в громаді лідерами ОСН. *Габітус*. 2020. Випуск 16. С. 28-34.

Васиньова Н. Стейкхолдерський підхід як умова стратегічного розвитку університету. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип 57. Том 1. С. 250-254.

Гарасим Т. О., Довбуш О. І., Скорейко-Свірська І. П. TED TALKS: Комунікативні стратегії та тактики. *Нова філологія*. 2023. № 87. С. 17-23. <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2022-87-3>

Герасименко О., Семен І. Комунікації та інформаційний простір в управлінні та розвитку територіальної громади. *Молодий вчений*. 2019. №11 (75). С. 800-803. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-11-75-168>

Горовий В. М. Стратегічні комунікації в науково-інформаційному процесі сучасності. *Вісник Національної академії наук України*. 2021. № 3. С. 3-9.

Гузенко Т. А. Основні засади формування комунікативної стратегії м. Києва: теоретичні та практичні аспекти. *Інтегровані комунікації*. 2018. № 2. <https://intcom.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/37>

Дейнеко О. О. Об'єднані територіальні громади як нові локальні спільноти в Україні: механізми формування соціальної згуртованості. *Вісник НТУУ "КПІ" Політологія. Соціологія. Право*. 2021. № 1 (49). С. 14-21.

Дейнеко О., Білокопитов Д., Філіппова О. Реформа децентралізації в оцінках лідерів об'єднаних територіальних громад: нові виміри соціальної суб'єктності. *Український соціологічний журнал*. 2019. Випуск 21. С. 16-24.

Демартино А. П. Поняття і класифікація новітніх інформаційно-комунікативних технологій. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2018. Випуск 24. С. 94-99.

Дідківська О. Г. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення сталого розвитку в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. № 2 (25). С. 315-322.

Дзикович О. В., Гайдаєнко Ю. Р. Порівняльний аналіз комунікативних стратегій та тактик промов Ангели Меркель та Петра Порошенка. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 14(82). С. 94-97.

Завербний А. С. Комунікаційні стратегії: проблеми та перспективи формування і реалізування за умов євроінтегрування. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 1. С. 13-19. <https://doi.org/10.31649/ins.2022.1.13.19>

Запорожченко М. Використання аналітичних інструментів соціальних мереж як важливого елементу комунікаційної стратегії в закладі освіти. *Вересень*. 2023. № 1 (96). С. 84-99.

Коваленко С. В. Розвиток територій на засадах цифровізації. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2022. № 5. https://reicst.com.ua/pmtl/issue/view/issue_5_2022

Ковальчук В. М. Теоретичні засади формування стратегії управління комунікаціями у закладах вищої освіти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал*. Острог : Вид-во НаУОА, вересень 2020. № 19 (47). С. 43-50.

Комунікативні стратегії інформаційного суспільства: лінгвістика, право, інформаційна безпека : матер. XIII Всеукр. наук. конф. молодих учених, студентів та курсантів (м. Київ, 10 квітня 2022 р.). Київ : НА СБУ, 2022. 204 с.

Сивак Т. В. Стратегічні комунікації у системі публічного управління України: монографія / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : НАДУ, 2019. 336 с.

Соловійов С. Г. Стратегічні комунікації в публічному управлінні: монографія / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Харків : Точка, 2019. 373 с.

Соловійов С. Інституційний розвиток стратегічних комунікацій в Україні (на прикладі міністерств). *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2022. № 1(15). С. 37-41.

Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах: монографія / [В. М. Бебик та ін.]; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : ВАДЕКС, 2019. 441 с.

Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця: монографія / [В. А. Азарова та ін. ; за заг. ред. Л. Ф. Компанцевої]; Нац. акад. Служби безпеки України. Київ : НА СБУ, 2021. 499 с.

Стратегічні комунікації суб'єктів політики в умовах сучасної політичної дійсності: колект. монографія / [І. О. Павленко ; за ред. Л. С. Хорішко]; Запоріж. нац. ун-т. - Запоріжжя : Гельветика, 2021. 177 с.

Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>

Сучасний культурно-мистецький простір: креативні та інформаційно-комунікативні

трансформації : матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 21–22 червня 2022 р. М-во культ. та інформ. політики України; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. Київ : НАКККіМ, 2022. 195 с.

Сучасні комунікативні стратегії як джерело та напрями реформування публічного управління // Державно-громадянська комунікація: шлях від кризи до взаємодії: монографія / [В. М. Козаков, О. В. Рашковська, В. А. Ребкало, Є. О. Романенко, І. В. Чаплай]. Київ: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. 288 с. С. 147-230.

Кеннеді Елізабет Трюдо. Комплексний і узгоджений підхід до стратегічної комунікації. 2023. <https://www.nato.int/docu/review/uk/articles/2023/03/16/kompleksnij-uzgodyoenij-pdhd-do-strategchno-komunkats/index.html>

Комунікаційна стратегія Державного комітету телебачення і радіомовлення України на 2022-2023 роки. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0526603-21#Text>

Комунікаційна стратегія з реалізації Національної стратегії із створення безбар’єрного простору в Україні на період до 2030 року. <https://www.google.com/search?q=стратегія.+комунікація.+статті&ei=5OW3ZLbvEP2I9u8PjuWzsAs&start=10&sa=N&ved=2ahUKewi28fn88JqAAxV9hP0NHU7yDLYQ8tMDegQICBAE&biw=1920&bih=937&dpr=1>

Комунікаційна стратегія Міністерства закордонних справ України. Розроблена за підтримки експертів Групи кризового управління Програми розвитку ООН в Україні при МЗС України. <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/Стратегії/communication-strategy.pdf>

Комунікаційна стратегія Міністерства освіти і науки України на 2023-2030 роки. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/12/22/Комstrateghiya-2023-2030.pdf>

Комунікативні стратегії інформаційного суспільства: лінгвістика, право, інформаційна безпека : матер. XIII Всеукр. наук. конф. молодих учених, студентів та курсантів (м. Київ, 10 квітня 2022 р.). Київ : НА СБУ, 2022. 204 с.

Кочубей Л. Особливості сучасних інформаційно-комунікативних технологій в Україні. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України*. 2017. Випуск 3(89). С. 44-70.

Лозовська К. С. Комунікаційні стратегії як інструмент налагодження ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування і суспільства. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 3 (22). С. 203-211.

Орлова Н. С., Майло В. В. Розвиток стратегічних комунікацій в органах публічної влади. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. Том 31 (70) № 1. С. 63-68.

Проноза І. І. Роль політичних комунікацій у сучасному інформаційному просторі. *Політикус : наук. журнал*. 2021. № 3. С. 75-81.

Сивак Т. В. Принципи стратегічних комунікацій у публічному управлінні. *Державне управління: теорія та практика*. 2019. № 1. С. 41-49.

Слюсарєва Л. А., Костіна О. М. Удосконалення комунікаційної політики підприємства. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск № 16. С. 484-494.

Успішна територіальна громада: будемо разом / М. Бриль, О. Врублевський, О. Данчева, А. Сеїтосманов, Е. Чубаров. Харків : Видавничий будинок «Фактор», 2018. 128 с.

Харченко О. В. Літературна журналістика. діалоги та комунікативні стратегії в англійському контенті. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. Том 32 (71) № 1 Ч. 3. С. 214-222.

Хижняк Л. М. Просвітницький потенціал закладів вищої освіти України у формуванні громадянської ідентичності // Ідентичності народів Центрально-Східної Європи: колективна монографія / Н. Гапон, В. Мішталь, Л. Хижняк та ін.; за ред. Н. Коваліско, А. Єскатеринчука, Р. Радзіка. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. С. 32-42.

Хижняк Л. М. Вразливість уяви соціальних аналітиків про війни: можливості подолання / Л. М. Хижняк, В. В. Сичова, О.В.Хижняк. *Український соціум*. 2022. № 2. С. 85-99.

Хижняк Л. М. Десять функцій університету в розвитку та збереженні міської культурної спадщини під час війни. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2023. № 2.

Хижняк Л. М. Університет у міській культурній спадщині до, під час війни та

післявоєнний період. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Серія: Політологія. Соціологія. Право. 2023. № 2.

Ченбай Н. А. Інформаційно-комунікаційні технології глобального суспільства. *Вісник НАУ*. Серія: Філософія. Культурологія. 2020. № 1 (31). С. 109-113.

Шило С. Б. Комунікативні стратегії і тактики впливу в політичному дискурсі (на матеріалі промови П. Порошенка на прес-конференції „Виклики - 2018”) // *Лінгвістика* : зб. наук. пр. / За ред. К. Д. Глуховцевої. Старобільськ : ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2018. № 1 (38). С.154-163.

Шиманова О. Теоретико-методологічні засади дослідження комунікативних стратегій в політиці. <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2015/230/pdf/212-222.pdf>

Шуліка А. А. Вплив мережевої форми політичної комунікації на організаційні особливості сучасних політичних груп. *Політичне життя*. 2018. № 4. С. 57-61.

Якимчук В., Лопатюк Н. Комунікативні стратегії і тактики в політичних промовах В. Зеленського. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія*. 2022. С. 127-134.

Johansson K.M., Raunio T. Government Communication in a Comparative Perspective. Close and Distant: Political Executive-Media Relations in Four Countries / ed K.M. Johansson & G. Nygren. Gothenburg : Nordicom, 2019. P. 127-148.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Фільм: Стратегічні комунікації: четвертий навчальний фільм. <https://www.facebook.com/NATOinUkraine/videos/стратегічні-комунікації-четвертий-навчальний-фільм/2090457731380480/>

Національний інститут стратегічних досліджень (НІСД). – <https://niss.gov.ua/pro-instytut>

Ананко Т. Р. Комунікативні стратегії у політичному дискурсі Хіларі Клінтон. *Science and Education a New Dimension. Philology*, VI(47), Issue: 160, 2018. С. 7-10. <https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/04/Communicative-Strategies-in-Political-Discourse-of-Hilary-Clinton-T.-R.-Ananko.pdf>

Андрєєв А. Що таке комунікаційна стратегія та як її побудувати? <https://apix-drive.com/ua/blog/marketing/shcho-take-komunikatsiina-stratehiia>

Білий О. Мистецька стратегія та політична комунікація: політична філософія. *Філософська думка*. 2021. № 3. С. 108-124. <https://doi.org/10.15407/fd2021.03.108>

Бойко О., Лалак О. Концепція «громади, яка виховує і піклується» у комунікаційній стратегії територіальної громади. 19 с. <https://er.ucu.edu.ua/bitstream/handle/1/2498/Boiko.%20Lalak.%20Kontseptsii%20hromady.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

Висоцька О. Застосування методології дискурс-аналізу при дослідженні комунікативної політики держави у сучасному інформаційному просторі. *Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія*. 2023. № 4 (55). <https://doi.org/10.21564/2663-5704.55.26852>

Гавриличенко Ж. Хороша стратегія працює з реальною проблемою клієнта. 2022. <https://telegraf.design/zhenya-gavrilenko-vidpoviday-na-zapytannya/>

Гарасим Т. О., Довбуш О. І., Скорейко-Свірська, І. П. TED TALKS: комунікативні стратегії та тактики. *Нова філологія*. 2023. № 87. С. 17-23. <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2022-87-3>

Дзьобань О. П. Стратегічні комунікації: до проблеми осмислення сутності. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2018. № 2. С. 254-264. <https://doi.org/10.31866/2616-745x.2.2018.133361>

Дорожня карта програми Партнерства зі стратегічних комунікацій між Радою

національної безпеки і оборони України та Міжнародним секретаріатом НАТО. URL: http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/Дор.карта-Партнерства-у-сфері-СТРАТКОМ-між-РНБОУ_країни-та-МС-НАТО.pdf

Дубов Д. В. Формуючи нову стратегію кібербезпеки України: чи можемо уникнути помилок першої спроби стратегування? <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-01/tezy-dubov-2.pdf>

Єрхан О. В., Даниленко С. І. Комунікативна політика європейських країн: досвід для України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 7. С. 277-279. http://lsej.org.ua/7_2021/71.pdf

Єршихіна Л. Цільові аудиторії // Комунікаційний інструментарій для державних службовців. Київ. 2018. С. 52-55. <https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/communication-toolkit-a4u-mip-ukr.pdf>

Збираник Ю.В. Принципи і особливості розвитку комунікаційної політики Європейського Союзу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 6. С. 99–103. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2018/23.pdf (

Комунікаційна стратегія Міністерства науки і освіти України на 2023-2030 роки. <https://osvita.ua/doc/files/news/880/88086/63ad9dd886b96643384896.pdf>

Косар Л. Комунікаційна стратегія та план // Комунікаційний інструментарій для державних службовців. Київ. 2018. С. 43-51. <https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/communication-toolkit-a4u-mip-ukr.pdf>

Куропась І. Комунікаційна стратегія громади: тренд чи необхідність? <https://gurt.org.ua/news/informator/59429/>

Кушнір В. О. Аналіз досвіду Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії щодо створення ефективного механізму стратегічних комунікацій як найважливішого елемента системи інформаційної безпеки держави. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2020. Випуск 19. С. 40-45.

Лойко Є. Діджиталізація маркетингової комунікативної стратегії підприємства. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. № (4(64)). С. 135–142. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-64-135-142>

Маркевич К. Цифровізація: переваги та шляхи подолання викликів [Електронний ресурс]. <https://razumkov.org.ua/statti/tsyfrovizatsiia-perevagy-ta-shliakhy-podolannia-vyklykiv>.

Максименко А. О., Куропась І. С. Комунікаційний ресурс об'єднаних територіальних громад (на прикладі аналізу фейсбук-сторінок сільських ОТГ Карпатського регіону). *Маркетинг і цифрові технології [S.l.]*, v. 3, n. 3, p. 43-55, вер. 2019. <https://mdt-ori.com.ua/index.php/mdt/article/view/76>

Михайлова О. Комунікаційні стратегії в публічному управлінні та адмініструванні: стан та проблеми в реалізації. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. Vol. 2. No. 2, 2023. Pp. 93-99. doi: 10.46299/j.isjmf.20230202.10

Михайлова О. Г. Сучасні стратегії комунікацій у публічному управлінні та адмініструванні в умовах невизначеності. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2022. № 5. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2022-5-02-03>

Монастирська Л. В. Комунікативні стратегії переконання як одна з характеристик мовної особистості лідера. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. Том 31 (70) № 4 Ч. 1. С. 176-180.

Мудрак Л. Комунікація і криза. як громадам протистояти викликам і успішно діяти в період кризи: посібник. Київ, 2020. https://drive.google.com/file/d/1M6V92tZ8j4VBVYQHxr_mVG2Qimj2E6bvK/view?pli=1

Назарок П. Win-win стратегія: як знайти спільну мову зі стейкхолдерами. 2020. <https://k-house.in.ua/win-win-strategiya-yak-znajty-spilnu-movu-zi/>

Орлова Н. С., Майло В. В. Розвиток стратегічних комунікацій в органах публічної влади. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. Том 31

(70). № 1. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/1_2020/13.pdf.

Практичний посібник для працівників комунікаційних структур в органах влади. Київ, 2016. 112 с. <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/posibnyk.pdf>

Приліпко С. М., Васильєва Н. В., Бойко О. П. Комунікативна стратегія територіальної громади як інструмент залучення громадян до місцевих процесів: компетентнісний і гендерний підходи. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. № 3. С. 86-92. <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.3>.

Путівник з ефективних комунікацій для ГО. 2022. 30 с. <https://eef.org.ua/wp-content/uploads/2022/01/Putivnyk-z-efektyvnyh-komunikatsij-dlya-GO.pdf>

Савков А., Сивак Т. Передумови інституціоналізації стратегічних комунікацій у системі публічного управління України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2019. № 12. С. 50-62. <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2019/12-5/8>

Сальнікова О. Ф., Кушнір, В. О., Чернобай О. Ю. Розбудова системи стратегічних комунікацій: досвід НАТО. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 21. С. 84-89. http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2019/15.pdf

Стороженко Л., Петькун С. Стратегічні комунікації: концептуальні підходи та базові принципи. *Соціум. Документ. Комунікація*. 2021. № 11. С. 386-403. <https://doi.org/10.31470/2518-7600-2021-11-386-403>

Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця [Текст] : монографія / [А. В. Баровська та ін.] ; Нац. акад. Служби безпеки України. Київ : НА СБ України, 2018. 517 с

Терещеня О. В. Стратегічні комунікації у науково-теоретичному дискурсі. *Communications and Communicative Technologies*. 2020. № 20. С. 116-121. <https://doi.org/10.15421/292017>

Формування комунікаційної стратегії: поетапна інструкція з прикладами / Громадський простір, 2017. URL: <https://www.prostir.ua/?kb=rozvytok-komunikatsijnoji-stratehijipoetapna-instruktsiya-rozrobky-komunikatsijnoji-stratehiji-dlya-vashoji-orhanizatsiji-iz-vpravamyta-korysnymy-posylannamy>.

Хорішко Л. С. Досвід реалізації стратегічних комунікацій у діяльності НАТО та ЄС: інституційний аспект. *Регіональні студії*. 2021. № 26. С. 54-58.

Худик Г. О. Еволюція поняття «стратегія» в політико-іміджевому контексті. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2018. № 21 (4). С. 25-33. <https://doi.org/10.15421/171853>

Чукот С. А., Яценко В. О. Комунікаційні стратегії в публічному управлінні та адмініструванні: зарубіжний та український досвід. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 12. С. 72-79. http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2021/14.pdf

Шегіда Л. Кризові комунікації як інструмент забезпечення стійкості громад. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2022. № 27. С. 135-142. [file:///C:/Users/user/Downloads/276822-Текст%20статті-637933-1-10-20230407%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/276822-Текст%20статті-637933-1-10-20230407%20(1).pdf)

Як приймати стратегічні рішення у комунікаціях у часи невизначеності. 2022. <https://cases.media/article/yak-priimati-strategichni-rishennya-u-komunikacijakh-u-chasi-neviznachenosti>

Якушко І. Сутність та особливості цифрової трансформації. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2022. № 4(28). С. 75–82. <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/262608>

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни
Комунікативні стратегії в цифрову епоху
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 20____/20____ н. р.

Заступник декана соціологічного факультету з навчальної роботи

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20 ____ р.

Голова науково-методичної комісії соціологічного факультету

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20 ____ р.